

Posudzovanie vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Martin Chrapčiak, MPSVR SR

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Vyhodnocovanie vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu si vyžaduje komplexný prístup.

Zvažované faktory:

- Emocionálne
- Ekonomické
- Kultúrne
- Sociálne

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Nedostatky v predkladaných legislatívnych návrhoch:

- Nedostatočné zhodnotenie aké demografické skupiny sú ovplyvnené
- Nedostatočné zhodnotenie aké sociálne skupiny sú ovplyvnené
- Aké sú právne, psychologické dôsledky
- Nepredložená komparatívna analýza
- Nezohľadnená rôznorodosť rodín
- Nedostatočné dáta

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 1

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví („ÚRSO“) pri vyhodnocovaní vplyvu ceny na domácnosť postupovalo podľa smerných čísel spotreby vody, a to pre bežnú domácnosť s vybavením popísaným v tabuľke I. položke 3.2. prílohy č. 1 k Vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 397/2003 Z. z..

ÚRSO pri vyhodnocovaní vplyvu na rodinu počítalo s priemernou 3 - člennou rodinou, teda 3 x 34 m³ za rok. Analogicky ÚRSO postupovalo aj pri vyhodnocovaní vplyvu na rodinu pri vypúšťaní odpadovej vody. Podľa § 5 ods. 1 v spojení s § 3 a prílohou č. 1 vyhlášky č. 397/2003 Z. z. sa počíta množstvo odpadových vôd vypúšťaných do verejnej kanalizácie, a to 34 m³/os./rok, pričom sa taktiež počíta s priemernou 3 - člennou rodinou, teda 3 x 34 m³ za rok. Podľa štatistického sčítania obyvateľstva z roku 2021 je počet domácností s dvomi deťmi - 242 523 a **s tromi a viac závislými deťmi - 75 400.**

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 1

Navrhli sme predkladateľovi, aby vyčíslil, prípadne určil predpokladaný dopad na viacpočetnú domácnosť podľa jej doterajšej priemernej spotreby vodného a stočného. Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu sme odporučili zhodnotiť najmä s ohľadom na disponibilný príjem domácností viacdetných rodín podľa 8.7.1. Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov.

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 2

Na Slovensku trpí psychickými problémami viac ako pol milióna ľudí. V roku 2022 bolo v psychiatrických ambulanciách vyšetrených viac ako 417 tisíc osôb. Návrh nariadenia vlády kladie dôraz na dostupnosť psychiatrických služieb, čo je dôležité pre rodiny, ktoré čelia psychickým problémom. Návrh súčasne počíta s tým, že rodičia budú mať lepší prístup k zdravotníckym službám pre seba, pre svoje deti, čo môže zlepšiť ich schopnosť plniť rodičovské povinnosti a/alebo zabezpečiť zdravie svojich detí.

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 2

Lepšia dostupnosť zdravotníckych služieb môže:

- ☐ podporiť preventívne programy a včasnú intervenciu,
- ☐ včasná diagnostika predstavuje možné zníženie finančných nákladov rodiny,
- ☐ vďaka včasnej intervencii sa väčšina ľudí s psychickou poruchou a jej príznakmi naučí žiť a zvládať sprievodné negatívne prejavy,
- ☐ pomôcť rodinám zvládať psychické problémy,
- ☐ pomôcť predchádzať vážnym zdravotným problémom.

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 3

Domácnosti osôb nachádzajúcich sa v pásme chudoby budú pozitívne ovplyvnené tým, že sa rozšíria možnosti vytvorenia pracovných miest pre osoby nachádzajúce sa v pásme chudoby, čím sa prispeje k zvýšeniu príjmov nízkopríjmových domácností a k zlepšeniu ich životnej úrovne. Vyšší príjem rodín znamená vyššie materiálne zabezpečenie rodiny a umožňuje využiť finančné prostriedky na pokrytie iných spoločných, prípadne voľnočasových aktivít s deťmi, čo upevňuje stabilitu rodiny a výchovu vlastných detí a znižovanie konfliktov v rodinách, ktorých zdroj spočíva v nepriaznivej finančnej situácii a/alebo v potrebe viesť súbežne iný pracovný pomer.

Návrh zákona okrem pozitívnych sociálno-ekonomických dopadov taktiež počítal aj s pozitívnym, stabilizačným dopadom na demografiu v konkrétnom okrese.

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 3

Navrhli sme predkladateľovi, aby vyčíslil, prípadne vykonal odhad **(i)** s akým pozitívnym dopadom /dopadmi počíta **(ii)** pre aký počet obyvateľov s ohľadom na rozpočet a celkovú výšku príspevku v rozpočtovej kapitole Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, aby **(iii)** identifikoval v doložke vybraných vplyvov v bode 9. predpokladané **pozitívne vplyvy na manželstvo rodičovstvo a rodinu**. Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu odporúčame zhodnotiť najmä v bodoch 8.1.1, 8.1.3, 8.1.4, 8.1.5, 8.2.1., 8.2.2, 8.2.3, 8.2.5. a 8.7.1.

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 4

Jednotlivé opatrenia Vlády SR sú navrhnuté tak, aby (ukrajinským) rodinám poskytli stabilitu a podporu v náročnom období. Ide najmä o:

- ☐ Bezpečnosť a ochranu rodiny.
- ☐ Psychologickú podporu.
- ☐ Stabilitu pre deti.
- ☐ Prístup k základným službám.
- ☐ Prístup k vzdelávaniu.
- ☐ Finančnú podporu.

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 4

Navrhli sme predkladateľovi, aby určil aktuálny počet rodín žijúcich na Slovensku, ktoré opustili Ukrajinu v dôsledku vojenského konfliktu a súčasne sme odporučili predkladateľovi, aby identifikoval v doložke vybraných vplyvov v bode 9. pozitívne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a navrhovali sme ich vyhodnotiť najmä s ohľadom na vzájomnú súdržnosť členov rodiny, výchovu detí, práva rodičov voči deťom a disponibilný príjem domácností podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov.

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 5

Predkladaný materiál má vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, pretože jednotlivé opatrenia sú navrhnuté tak, aby podporovali inklúziu a rovnosť Rómov, čo môže prispieť k celkovému zlepšeniu kvality života rómskych rodín.

Samotný materiál „*Akčné plány k Stratégii rovnosti inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2025 – 2027*“ má **pozitívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu v týchto oblastiach:**

- ☐ Akčný plán **Vzdelávanie**
- ☐ Akčný plán **Zamestnanosť**
- ☐ Akčný plán **Bývanie**
- ☐ Akčný plán **Zdravie**

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Posudzovaný prípad č. 6

Aktuálne rozpracovaný materiál - *Rozšírenie a úprava podmienok poskytovania peňažného príspevku na kúpu špecifických pomôcok pre osoby s ťažkým zrakovým postihnutím.*

- ☐ Vplyv na rodinný život
- ☐ Vplyv manželstvo a partnerské vzťahy
- ☐ Vplyv na rodičovstvo
- ☐ Sociálna inklúzia a generačné väzby

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

Otázky - SLIDO

**Ďakujeme
za pozornosť**

Martin Chrapčiak, MPSVR SR